

Datum van
inontvangstneming

:

05/01/2022

Zaak C-699/21

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

22 november 2021

Verwijzende rechter:

Corte costituzionale (Italië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

18 november 2021

Verzoekende partij:

E.D.L.

Interveniërende partij:

Presidente del Consiglio dei Ministri

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Het hoofdgeding betreft vraagstukken die de Corte d'appello di Milano (rechter in tweede aanleg Milaan, Italië) in de strafprocedure tegen E.D.L. aan de orde heeft gesteld over de grondwettigheid van de artikelen 18 en 18-bis van wet nr. 69 van 2005, voor zover gezondheidsproblemen van chronische aard en van onbepaalde duur met bijzonder ernstige gevolgen voor de persoon om wiens overlevering wordt verzocht, daarin niet als de weigeringsgrond voor overlevering in het kader van procedures met betrekking tot het Europees aanhoudingsbevel (hierna ook: „EAB”) is opgenomen.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële verwijzing

Het verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU betreft de uitlegging van artikel 1, lid 3, van kaderbesluit 2002/584/JBZ betreffende het Europees aanhoudingsbevel, gelezen in het licht van de artikelen 3, 4 en 35 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”).

Prejudiciële vraag

„Moet artikel 1, lid 3, van kaderbesluit 2002/584/JBZ betreffende het Europees aanhoudingsbevel, gelezen in het licht van de artikelen 3, 4 en 35 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, aldus worden uitgelegd dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit, wanneer zij van oordeel is dat een persoon die aan een ernstige, chronische en mogelijk ongeneeslijke ziekte lijdt door overlevering het risico loopt dat zijn gezondheid ernstig wordt geschaad, de uitvaardigende rechterlijke autoriteit moet verzoeken om gegevens op grond waarvan het bestaan van dit risico kan worden uitgesloten, en overlevering moet weigeren indien zij dergelijke waarborgen niet binnen een redelijke termijn heeft verkregen?”

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, met name artikel 1, lid 3, de artikelen 3, 4, 4-bis, 15 en artikel 23, lid 4 (hierna: „kaderbesluit”)

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, met name de artikelen 3, 4, 35, 47, artikel 51, lid 1 en artikel 52, lid 4

VEU: de artikelen 6 en 19

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Costituzione (grondwet): de artikelen 2, 3, 32 en 111

Codice di procedura penale (wetboek van strafvordering): artikel 705, lid 2, onder c-bis), en artikel 275, lid 4-bis

Decreto del Presidente della Repubblica 9 ottobre 1990, n. 309, *Testo unico delle leggi in materia di disciplina degli stupefacenti e sostanze psicotrope, prevenzione, cura e riabilitazione dei relativi stati di tossicodipendenza (presidentieel besluit nr. 309 van 9 oktober 1990, Geconsolideerde tekst van de wetten inzake verdovende middelen en psychotrope stoffen, voorkoming en behandeling van drugsverslaving en re-integratie)*

Legge 22 aprile 2005, n. 69, *Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri (wet nr. 69 van 22 april 2005, Bepalingen ter aanpassing van het interne recht aan kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten)*, met name:

- de artikelen 2, 18 en 18-bis;

- artikel 1, lid 1, in de versie die gold voordat decreto legislativo (wetsbesluit) nr. 10 van 2021 in werking trad: „Bij deze wet worden de bepalingen van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie, hierna „kaderbesluit” genoemd, in de nationale rechtsorde opgenomen, voor zover zij niet onverenigbaar zijn met de grondbeginselen van de constitutionele orde op het gebied van fundamentele rechten en op het gebied van het recht op vrijheid en het recht op een eerlijk proces”;

- artikel 23, lid 3: „Indien er humanitaire of ernstige redenen zijn om aan te nemen dat de overlevering het leven of de gezondheid van de betrokkene in gevaar zou brengen, kan de president van de Corte d’appello, of de door hem aangewezen rechter, bij met redenen omklede beslissing de tenuitvoerlegging van de beslissing tot overlevering opschorten, en dient hij de Ministro della giustizia (minister van Justitie) daarvan onverwijld in kennis te stellen.”

Decreto legislativo 2 febbraio 2021, n. 10, Disposizioni per il compiuto adeguamento della normativa nazionale alle disposizioni della decisione quadro 2002/584/GAI, relativa al mandato d’arresto europeo e alle procedure di consegna tra stati membri, in attuazione delle delega di cui all’articolo 6 della legge 4 ottobre 2019, n. 117 (wetsbesluit nr. 10 van 2 februari 2021, Bepalingen voor de volledige aanpassing van de nationale regelgeving aan de bepalingen van kaderbesluit 2002/584/JBZ betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, ter uitvoering van de delegatie in artikel 6 van wet nr. 117 van 4 oktober 2019)

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure

- 1 Op 9 september 2019 heeft de gemeentelijke rechtbank van Zadar (Kroatië) een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de strafvervolgung van E.D.L., die ervan wordt beschuldigd in 2014 op Kroatisch grondgebied het strafbare feit „aanwezig hebben van verdovende middelen met het oog op de wederverkoop en de levering daarvan” te hebben gepleegd.
- 2 Voor de Corte d’appello di Milano, de voor de overleveringsprocedure bevoegde rechter, hebben de raadslieden van de gezochte persoon medische dossiers overgelegd waaruit blijkt dat hij lijdt aan ernstige psychiatrische aandoeningen, ook in verband met zijn eerdere drugsgebruik. De Corte d’appello heeft vervolgens bevolen dat E.D.L. aan een psychiatrisch deskundigenonderzoek werd onderworpen, waaruit bleek dat de betrokkene leed aan een psychotische stoornis die verdere behandeling vereiste. In het deskundigenrapport werd er tevens op gewezen dat de eventuele gevangenisstraf een hoog risico van zelfdoding met zich bracht, en werd de conclusie getrokken dat de betrokkene niet geschikt is voor het gevangenisleven.

- 3 Op basis van dit deskundigenrapport heeft de Corte d'appello di Milano geoordeeld dat de overlevering van de betrokkene naar Kroatië, ter uitvoering van het EAB, de mogelijkheid van behandeling zou onderbreken, wat zou leiden tot een verslechtering van zijn algemene gezondheidstoestand en zijn gezondheid daadwerkelijk in gevaar zou kunnen brengen.
- 4 Deze rechter merkte evenwel op dat de verplichting om een EAB ten uitvoer te leggen uitsluitend wordt beperkt door de uitputtend in de artikelen 18 en 18-bis van wet nr. 69 van 2005 opgesomde weigeringsgronden, terwijl niet is voorzien in een algemene weigeringsgrond die gebaseerd is op de noodzaak om schendingen van de grondrechten van de gezochte persoon, zoals het recht op gezondheid, te voorkomen. De Corte d'appello di Milano heeft daarom de behandeling van de zaak geschorst en de Corte costituzionale verzocht om een grondwettigheidstoetsing.

Voornaamste argumenten van de feitenrechter in het hoofdgeding

- 5 Volgens de Corte d'appello di Milano maakt de betrokken regeling inbreuk op het recht op gezondheid, dat door de artikelen 2 en 32 van de Costituzione wordt beschermd. Een dergelijke regeling is volgens die rechter eveneens in strijd met het in artikel 3 van de Costituzione neergelegde gelijkheidsbeginsel, aangezien personen tegen wie een EAB is uitgevaardigd ongunstiger worden behandeld dan personen om wier uitlevering wordt verzocht, ten aanzien van wie artikel 705, lid 2, onder c-bis), van de codice di procedura penale uitdrukkelijk bepaalt dat uitlevering wordt geweigerd indien dat om gezondheids- of leeftijdsredenen bijzonder ernstige gevolgen voor de gezochte persoon kan hebben.
- 6 Tot slot is het ontbreken van een weigeringsgrond die verband houdt met de gezondheidstoestand van de betrokkene in strijd met het in artikel 111 van de Costituzione neergelegde beginsel van de redelijke duur van de procedure, aangezien de geldende regeling in dergelijke gevallen tot gevolg heeft dat de procedure door de schorsing van de tenuitvoerlegging van het vonnis waarbij overlevering wordt gelast, voor onbepaalde tijd zou worden lamgelegd.

Voornaamste argumenten van de partijen in het hoofdgeding

- 7 De Presidente del Consiglio dei ministri (voorzitter van de ministerraad; hierna: „interveniërende partij”) is tussengekomen in de procedure voor de Corte costituzionale (grondwettelijk hof, Italië) en heeft verzocht om de vragen over de grondwettigheid niet-ontvankelijk, althans ongegrond te verklaren.
- 8 De interveniërende partij wijst er om te beginnen op dat de door artikel 23, lid 3, van wet nr. 69 van 2005 gewaarborgde mogelijkheid tot opschorting van de overlevering hoe dan ook elke schending van het recht op gezondheid van de gezochte persoon voorkomt. Vervolgens merkt zij op dat uit de bevindingen van het door de Corte d'appello di Milano gelaste deskundigenonderzoek niet blijkt

dat de psychiatrische aandoeningen van de betrokkene ongeneeslijk zijn, en daarin evenmin specifieke gegevens te vinden zijn op grond waarvan het risico van zelfdoding kan worden bevestigd.

- 9 Volgens de interveniërende partij had de Corte d'appello di Milano in de onderhavige zaak in elk geval de door het Hof van Justitie van de Europese Unie in zijn rechtspraak aangegeven procedure kunnen volgen. De Corte d'appello di Milano had daarnaast moeten onderzoeken welke vormen van toezicht, behandeling en psychologische bijstand in geval van overlevering konden worden geboden door de staat die het aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd.
- 10 Volgens de interveniërende partij wordt door gebruik te maken van de procedure die het Hof van Justitie sinds het arrest ██████████ (C-404/15 en C-659/15 PPU) heeft ingevoerd ook de grondslag weggenomen van de bezwaren in verband met de redelijke duur van de overleveringsprocedure en de gestelde schending van het gelijkheidsbeginsel.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 11 De verwijzende rechter, de Corte costituzionale, wijst er om te beginnen op dat noch artikel 18, noch artikel 18-bis van wet nr. 69 van 2005 bepaalt dat de overlevering van een persoon moet of kan worden geweigerd indien de betrokkene daardoor een uitzonderlijk groot risico loopt dat zijn gezondheid wordt geschaad. Dit geldt volgens de Corte costituzionale zowel voor de formulering van die artikelen die van toepassing was vóór de bij decreto legislativo nr. 10 van 2021 ingevoerde wijziging als voor de huidige formulering van die artikelen.
- 12 Deze rechter merkt op dat de vragen over de grondwettigheid niet alleen betrekking hebben op de verenigbaarheid van de bestreden bepalingen met de Italiaanse grondwet, maar vooral op de uitlegging van het Unierecht (met name de artikelen 3, 4 en 4-bis van kaderbesluit 2002/584/JBZ), waarvan de nationale wet de omzettingsregeling vormt.
- 13 Volgens de verwijzende rechter rijst allereerst de vraag of het gevaar dat de gezondheid van de betrokkene ernstig wordt geschaad door zijn overlevering aan de rechterlijke autoriteit van de uitvaardigende staat voldoende kan worden ondervangen door de overlevering op te schorten op grond van artikel 23, lid 3, van wet nr. 69/2005, waarbij artikel 23, lid 4, van kaderbesluit 2002/584/JBZ in Italiaans recht is omgezet. In de regeling van het kaderbesluit, in het licht waarvan de Italiaanse bepaling moet worden uitgelegd, lijkt de opschorting van de overlevering „bij wijze van uitzondering” te zijn voorzien voor situaties van louter tijdelijke aard waarin onmiddellijke overlevering van de betrokkene tegen het gevoel van menselijkheid zou indruisen.
- 14 Het middel van opschorting van de overlevering kan daarentegen niet passend worden geacht in geval van ernstige aandoeningen van chronische aard en van onbepaalde duur, zoals die waaraan de betrokkene lijdt. In dergelijke gevallen zou

de opschorting van de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel, ook indien de Corte d'appello daarvoor reeds toestemming heeft gegeven, voor onbepaalde tijd kunnen voortduren. Daardoor zou de beslissing tot overlevering uiteindelijk elk nuttig effect verliezen en zou de uitvaardigende staat, afhankelijk van het geval, de betrokkene niet kunnen vervolgen of de straf niet ten uitvoer kunnen leggen. Tot slot zou de betrokkene door het voortduren van de opschorting wegens chronische gezondheidsproblemen steeds in onzekerheid blijven over zijn lot, wat in strijd is met het vereiste een redelijke duur te waarborgen in alle procedures die inbreuk kunnen maken op zijn persoonlijke vrijheid.

- 15 Voorts vraagt de verwijzende rechter zich af of de algemene regels in de artikelen 1 en 2 van wet nr. 69 van 2005 – in de vóór de wijziging bij decreto legislativo nr. 10 van 2021 geldende versie, die op het hoofdgeding van toepassing is – de Italiaanse rechterlijke autoriteit toelaten om ook in andere dan de in de artikelen 18 en 18-bis van die wet genoemd gevallen geen overlevering te gelasten, indien die overlevering de betrokkene op enige wijze zou blootstellen aan het risico dat inbreuk wordt gemaakt op een grondrecht dat hem door de Italiaanse grondwet of het Unierecht is toegekend. Volgens de verwijzende rechter kan een dergelijke uitlegging niet worden gevolgd.
- 16 Noch uit de eerder geldende tekst van de artikelen 1 en 2 van wet nr. 69 van 2005, noch uit de huidige tekst van artikel 2 van deze wet blijkt echter duidelijk of de individuele rechterlijke autoriteit die bevoegd is voor de overleveringsprocedure in elk concreet geval moet nagaan of de tenuitvoerlegging van een door de rechterlijke autoriteit van een andere lidstaat uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel kan leiden tot schending van een van de (nationale en Europese) rechten of beginselen die wet nr. 69 van 2005 verklaart te moeten eerbiedigen.
- 17 Het algemene beginsel volgens welke kaderbesluit 2002/584/JBZ, en bijgevolg de bepalingen waarbij dit kaderbesluit op het niveau van elke lidstaat ten uitvoer is gelegd, de in artikel 6 VEU erkende grondrechten dienen te eerbiedigen is uitdrukkelijk neergelegd in zowel overweging 12 als artikel 1, lid 3, van dat kaderbesluit. Bovendien ligt dit beginsel ten grondslag aan de gehele rechtsorde van de Unie (artikel 51, lid 1, Handvest).
- 18 Zoals het Hof van Justitie heeft geoordeeld, is het de lidstaten evenwel niet toegestaan om de uitvoering van het Unierecht, in volledig geharmoniseerde sectoren, afhankelijk te stellen van de naleving van zuiver nationale normen voor de bescherming van grondrechten, indien daardoor de voorrang, eenheid en werking van het recht van de Unie in het gedrang kunnen komen [zie arresten van 26 februari 2013, ██████████ (C-617/10, EU:C:2013:105, punt 29), en 26 februari 2013, ██████████ (C-399/11, EU:C:2013:107, punt 60)]. De grondrechten die het kaderbesluit dient te eerbiedigen zijn veeleer de grondrechten die door het Unierecht en bijgevolg door alle lidstaten zijn erkend wanneer zij het Unierecht ten uitvoer brengen: grondrechten waarvan de omschrijving voortvloeit uit de

constitutionele tradities die de lidstaten gemeen hebben (artikel 6, lid 3, VEU en artikel 52, lid 4, VWEU).

- 19 Hieruit volgt dat de normen inzake de bescherming van de grondrechten waaraan de regeling inzake het Europees aanhoudingsbevel en de daadwerkelijke tenuitvoerlegging ervan op nationaal niveau moeten voldoen om rechtmatig te zijn, in de eerste plaats in het Unierecht moeten zijn vastgesteld, aangezien het gaat om een volledig geharmoniseerd rechtsgebied. De vaststelling in de artikelen 3, 4 en 4 bis van kaderbesluit 2002/584/JBZ van mogelijke gronden voor weigering van overlevering heeft tot doel ervoor te zorgen dat bij de concrete uitvoering van de regeling inzake het Europees aanhoudingsbevel de grondrechten van de betrokkene worden geëerbiedigd.
- 20 Tegelijkertijd draagt deze regeling ertoe bij dat een eenvormige en doeltreffende toepassing van de regeling inzake het Europees aanhoudingsbevel wordt gewaarborgd, die berust op het wederzijdse vertrouwen tussen de lidstaten dat elk van hen de grondrechten eerbiedigt. Deze eisen van eenvormigheid en doeltreffendheid brengen met zich dat het de rechterlijke autoriteiten van de uitvoerende staat niet is toegestaan om overlevering, buiten de in het kaderbesluit voorgeschreven of toegestane gevallen, te weigeren op grond van zuiver nationale, niet op Europees niveau gedeelde normen voor de bescherming van de grondrechten van de betrokkene [arrest van 5 april 2016, XXXXXXXXXX (C-404/15 en C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punt 80)].
- 21 Een uitlegging van het nationale recht volgens welke de uitvoerende rechterlijke autoriteit de overlevering van de betrokkene kan weigeren in andere dan de limitatief opgesomde gevallen waarin de wet overeenkomstig de bepalingen van het kaderbesluit voorziet, op basis van algemene bepalingen zoals die in de artikelen 1 en 2 van wet nr. 69 van 2005, zou bijgevolg duidelijk in strijd zijn met dit beginsel.
- 22 En dat geldt ook in het geval waarin de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel naar het oordeel van de bevoegde rechter in het concrete geval zou leiden tot een resultaat dat in strijd is met de basisbeginselen van de constitutionele orde of met de onschendbare rechten van de betrokkene, aangezien de Corte costituzionale bij uitsluiting bevoegd is om te toetsen of het Unierecht, of het nationale recht waarbij het Unierecht in nationaal recht is omgezet, verenigbaar is met deze basisbeginselen en onschendbare rechten.
- 23 Bovendien kan het Unierecht niet toelaten dat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel leidt tot een schending van in het Handvest en artikel 6, lid 3, VEU erkende grondrechten van de betrokkene.
- 24 Juist om te voorkomen dat de uitvoering van het kaderbesluit betreffende het Europees aanhoudingsbevel in een concreet geval kan leiden tot schendingen van de grondrechten van de betrokkene in situaties waarin weigeringsgronden voor uitlevering niet uitdrukkelijk in het kaderbesluit zijn vermeld, heeft het Hof van

Justitie onlangs meerdere arresten gewezen waarin het bij de uitlegging procedures heeft vastgesteld waarmee de vereisten van wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in strafzaken kunnen worden verzoend met de eerbiediging van de grondrechten van de betrokkene.

- 25 Dat is name het geval geweest met betrekking tot het gevaar dat de betrokkene door de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel in de uitvaardigende staat wordt blootgesteld aan onmenselijke en vernederende detentieomstandigheden die het gevolg zijn van structurele of fundamentele gebreken of hoe dan ook bepaalde groepen van personen raken of bepaalde gevangenisbetreft [zie het arrest ██████████ reeds aangehaald, en de arresten van 25 juli 2018, *ML (Detentieomstandigheden in Hongarije)* (C-220/18 PPU, EU:C:2018:589), en 15 oktober 2019, ██████████ (C-128/18, EU:C:2019:857)], alsmede aan het gevaar te worden onderworpen aan een proces waarin de waarborgen van artikel 47 Handvest niet worden geëerbiedigd als gevolg van structurele of fundamentele gebreken wat de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht van de uitvaardigende lidstaat betreft [arresten van 25 juli 2018, *Minister for Justice and Equality (Gebreken in het gerechtelijk apparaat)* (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), en 17 december 2020, *Openbaar Ministerie (Onafhankelijkheid van de uitvaardigende rechterlijke autoriteit)* (C-354/20 PPU en C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033).
- 26 Deze procedures, die gebaseerd zijn op de dialoog tussen de rechterlijke autoriteiten van de uitvoerende staat en die van de uitvaardigende staat als bedoeld in artikel 15, lid 2, van het kaderbesluit, hebben tot doel de uitvoerende rechterlijke autoriteiten in staat te stellen om zich in het concrete geval ervan te vergewissen dat de betrokkenen door de overlevering niet wordt blootgesteld aan mogelijke schendingen van zijn grondrechten. Alleen indien een dergelijke waarborg door middel van die dialoog niet kan worden verkregen, kan de uitvoerende rechterlijke autoriteit ervan afzien om het Europees aanhoudingsbevel ten uitvoer te leggen en bijgevolg overlevering weigeren in andere gevallen dan die waarin dat volgens het kaderbesluit uitdrukkelijk is toegestaan.
- 27 Het Hof van Justitie heeft met de genoemde arresten dus mechanismen in het Unierecht ingevoerd waarmee de bescherming van de grondrechten van personen tegen wie een Europees arrestatiebevel is uitgevaardigd kan worden gewaarborgd, in het kader van een stelsel van gemeenschappelijke regels waaraan alle lidstaten gebonden zijn.
- 28 De vraag rijst echter of de door het Hof van Justitie in die arresten geformuleerde beginselen naar analogie ook moeten worden uitgebreid tot het geval waarin de ziekteverschijnselen van de betrokken persoon in geval van overlevering aanzienlijk zouden kunnen verslechteren, met name wat betreft de verplichting van een rechtstreekse dialoog tussen de rechterlijke autoriteiten van de uitvaardigende staat en die van de aangezochte staat, en de mogelijkheid voor deze laatstgenoemde autoriteiten om de overleveringsprocedure te beëindigen

indien het risico dat de grondrechten van de betrokkene worden geschonden niet binnen een redelijke termijn kan worden uitgesloten.

- 29 Omwille van de eenvormigheid en de doeltreffendheid bij de toepassing van het Europees arrestatiebevel in de rechtsruimte van de Unie moet het antwoord op deze vraag wordt voorbehouden aan het Hof van Justitie, in zijn hoedanigheid van hoogste uitlegger van het Unierecht (artikel 19, lid 1, VEU).
- 30 De verwijzende rechter wijst op de argumenten die ervoor pleiten dat de beginselen die het Hof in de voornoemde arresten heeft geformuleerd, tot de onderhavige zaak worden uitgebreid. Zo wordt de gezondheid in het Italiaanse rechtstelsel in artikel 32, lid 1, van de Costituzione beschermd als een „fundamenteel recht van het individu”. Uit dit recht vloeit voor de overheid niet alleen de plicht voort om zich van schadetoebrengend gedrag te onthouden, maar ook de actieve verplichting om de voor de bescherming van de gezondheid van de betrokkene onontbeerlijke medische behandelingen te waarborgen. Dit recht geldt ook ten volle voor gedetineerden, ongeacht of zij definitief zijn veroordeeld dan wel in voorlopige hechtenis zitten. Juist om dit recht te beschermen is het volgens het Italiaanse strafprocesrecht in beginsel niet mogelijk om een persoon in voorlopige hechtenis te plaatsen of te houden die lijdt aan een „bijzonder ernstige ziekte waardoor zijn gezondheidstoestand onverenigbaar is met detentie en hoe dan ook van dien aard is dat in geval van detentie in de gevangenis geen passende medische behandeling mogelijk is” (artikel 275, lid 4-bis, codice di procedura penale). Bovendien voorziet de regeling inzake verdachten die aan drugs of alcohol verslaafd zijn en een behandeling ondergaan, in beginsel in de vervanging van voorlopige hechtenis door een minder strenge maatregel voor verdachten die een ontwenningkuur (willen) ondergaan.
- 31 Het lijdt bovendien geen twijfel dat de gezondheid ook volgens het Unierecht een grondrecht is (artikelen 3 en 35 Handvest). Dit recht geldt ook ten volle voor degenen die van een strafbaar feit worden beschuldigd.
- 32 Daar komt nog bij dat indien de betrokkene door de overlevering aan de staat die een Europees aanhoudingsbevel uitvaardigt een groot risico zou lopen dat zijn gezondheid ernstig wordt geschaad, dit tevens een schending inhoudt van artikel 4 VWEU, waarin het recht van een persoon is verankerd – dat, gezien het absolute karakter ervan, niet kan worden afgewogen tegen enig ander tegengesteld belang (arrest ██████ punt 85) – om niet aan onmenselijke of vernederende behandelingen te worden onderworpen, zoals ook bepaald in artikel 3 EVRM (arresten EHRM van 16 april 2013, ██████ tegen Verenigd Koninkrijk; 1 oktober 2019, ██████ tegen Denemarken, en 13 december 2016, ██████ tegen België). Hetzelfde beginsel is overigens door het Hof van Justitie bevestigd in een arrest betreffende het Europese asielstelsel [arrest van 16 februari 2017, C.K. e.a. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, punten 37 en 68)].
- 33 Daar staat tegenover dat de noodzaak om de grondrechten van de gezochte persoon te beschermen moet worden verzoend met het belang om vermoedelijke

plegers van een strafbaar feit te vervolgen, hun verantwoordelijkheid vast te stellen en, indien zij schuldig worden bevonden, ervoor te zorgen dat zij worden gestraft. Dit kan niet worden geacht uitsluitend het belang te zijn van de staat die het EAB uitvaardigt, aangezien kaderbesluit 2002/584/JBZ ervan uitgaat dat de lidstaten zich er gezamenlijk voor inzetten „te vermijden dat een gezochte persoon die zich in een ander land bevindt dan dat waar hij een strafbaar feit zou hebben gepleegd, onbestraft zou blijven” [arrest Openbaar Ministerie (Onafhankelijkheid van de uitvaardigende rechterlijke autoriteit) (C-354/20 PPU en C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punt 62)]. De bescherming van het fundamentele recht op gezondheid is weliswaar essentieel, maar mag niet leiden tot oplossingen die inhouden dat ernstige misdrijven stelselmatig onbestraft blijven.

- 34 Het mag evenwel ook niet zo zijn dat aan de uitvaardigende staat uitsluitend de mogelijkheid overblijft om de betrokkene bij verstek te vervolgen. Ten eerste is het niet in alle lidstaten mogelijk procedures bij verstek te voeren, en ten tweede zou een dergelijke oplossing uiteindelijk nadelig zijn voor de betrokkene, aan wie de mogelijkheid zou worden ontnomen om zich doeltreffend te verdedigen in een proces waarin hij zou kunnen worden veroordeeld.
- 35 Naar analogie van het oordeel van het Hof in de genoemde arresten zouden volgens de verwijzende rechter door middel van een rechtstreekse dialoog tussen de gerechtelijke autoriteiten van de uitvaardigende staat en die van de uitvoerende staat oplossingen kunnen worden gevonden die het in het concrete geval mogelijk maken om de betrokkene in de uitvaardigende staat te berechten met de garantie dat hij zijn rechten van verdediging ten volle kan uitoefenen, en tegelijkertijd voorkomen dat hij wordt blootgesteld aan het risico dat zijn gezondheid ernstig wordt geschaad, bijvoorbeeld door hem tijdens het proces in de uitvoerende staat in een geschikte inrichting onder te brengen. Uitsluitend indien een dergelijke dialoog binnen een redelijke termijn geen passende oplossing oplevert, mag de uitvoerende rechterlijke autoriteit overlevering weigeren.

Tot slot verzoekt de verwijzende rechter de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de versnelde procedure van artikel 105 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof. Ondanks dat de onderhavige zaak voortkomt uit een procedure betreffende een persoon die thans aan geen enkele toezichtsmaatregel is onderworpen, rijzen daarin volgens de verwijzende rechter uitleggingsvragen over centrale aspecten van de werking van het EAB en kan de gevraagde uitlegging algemene gevolgen hebben, zowel voor de autoriteiten die in het kader van het EAB worden verzocht samen te werken, als voor de rechten van de gezochte personen.